

La plaça de las arts visualas dins l'istòria de las arts

(un art masc. sing. – las arts f. pl.)

Cossí rendre los enfants actors de lors apprendissatges ?

Posquèri constatar dempuèi qu'ensenhi que los regents capitàn pas totjorn d'acabar los programas. Verifiquèri pasmens que lo trabalh en transversalitat permet de los plan avançar.

Per aquò faire, lo nòstre trabalh es de metre los mainatges en situacion de poder resòlvre totas las empachas per aquesir de coneisséncias en escritura, literatura, matematicas, istòria, domènis artisticas...

De mai, a Calandreta, es important de balhar la cultura occitana, de s'i ancorar.

Aital, per bastir una cultura istorica, i cal tornar regularament, doncas prepausi de trabalhar d'un biais espiralaire e transversal cada annada.

Dins aquel proècte, la causida es de trabalhar las arts visualas e l'istòria de las arts a partir de cada periòde de l'istòria : Preistòria, Antiquitat, Edad Mejana, Temps modèrnes, sègles XIX, XX e XXI. Plan segur tot aquò en ligam amb l'occitan e l'istòria locala per que los mainatges ajan una cultura de lor territòri.

I-TÈXTES OFICIALS

L'istòria de las arts: una cultura umanista

1-Qu'es aquò l'istòria de las arts ?

La definicion de l'istòria de las arts se tròba dins la denominacion del programa d'ensenhament el meteis (*istòria de las arts e non pas istòria de l'art*). Depassa la classificacion classica vulgarizada dins lo tèrme « bèlas-arts » (pintura, escultura, arquitectura, gravadura). Pasmens, l'ensenhament de l'istòria de las arts es pas una totala innovacion : la cultura literària, las òbras d'art, la musica èran ja estudiadas dins las disciplinas de l'escòla primària, mas l'apròchi es diferent aduèi (crosament dins totas las disciplinas) e expandit a totas las produccions umanas.

2-L'istòria de las arts dins los programas de l'escòla primària

La cultura umanista dels escolans dins sas dimensions istoricas, geograficas, artisticas e civicas se noirà tanben dels primièrs elements d'una iniciacion a l'istòria de las arts. La cultura umanista dobrís l'esperit dels escolans a la diversitat e a l'evolucion de las civilisacions, de las societats, dels territòris, dels faits religioses e de las arts : lor permet d'aguesir de repèris temporals, espacials, culturals e civicos. Amb la frequentacion de las òbras literàrias, ajuda doncas a la formacion de la persona e de ciutadan.

B.O. n° 3, 12 de junh de 2008, fòra tièra, « Los programas de l'escòla primària ».

L'istòria de las arts pòrta a la coneissença dels escolans d'òbras de referéncia del patrimòni de l'art contemporanèu ; aquelas òbras lor son presentadas en relacion amb una epòca, un espaci geografic (sus la basa dels repèris cronologics e espacials aquesits en istòria e en geografia), una forma d'expression (dessenh, pintura, escultura, arquitectura, arts aplicadas, musica, dança, cinèma), e tombant lo cas una tecnica (òli sus tela, gravadura...), un artesanat o una activitat creatritz viva. L'istòria de las arts en relacion amb los autres ensenhaments ajuda los escolans a se situir entre las produccions artisticas de l'umanitat e las diferentas culturas consideradas dins lo temps e dins l'espaci.

L'ensenhament de l'istòria de las arts s'articula suls sièis periòdes istorics del programa d'istòria ; pren en compte lo sièis grands domènis artistics següents :

- las arts de l'espaci : arquitectura, jardins, urbanisme ;
- las arts del lengatge : literatura, poèsia ;
- las arts del quotidian : objècte d'art, mobilièr, jòias ;
- las arts del son : musica, cançon ;
- las arts de l'espectacle viu :teatre, coregrafia, circ ;
- las arts visualas : arts plasticas, cinèma, fotografias, *design*, arts numericas.

B.O. n° 3, 12 de junh de 2008, fòra tièra, « Los programas de l'escòla primària ».

3-L'istòria de las arts en ligam amb l'istòria e la geografia

-Istòriadelasartseistòria

L'istòria s'interessa a totas las traças daissadas per l'òme dins lo passat. Es pas estonant que l'art dins sas diferentas manifestacions siá un objècte d'estudi : plaça de l'òbra dins lo contèxt politic, economic, cultural de sa produccion, plaça dels artistas dins una societat, interrogacion suls comanditaris, suls cromptaires quand apareisson, sus las tecnicas e los materials en rapòrt amb los circuits comercials (ex. : l'origina dels pigments).

Las òbras d'art son tanben sorgas d'informacions per çò que revèlan.

La preséncia de tal o tal animal sus una pintura rupèstra assabenta suls animals e los climats de la Preïstòria.

Es clar que las glèisas romanicas o las catedralas goticas (lor arquitectura, lors capitèls imatjats, lors veirials) constituïsson una sorga irremplaçabla per l'estudi del ròtle jogat per la Glèisa a l'Edat Mejana. La musica, l'art del jardin, lo teatre participan a la bastison de l'absolutisme a Versalhas

tan coma lo reitrat de Loís XIV en majestat. Los vestits e las expressions dels enfants sus las pinturas dels XVIIe-XVIIIe sègles permeton de soscar a la concepcion de l'enfant jos l'Ancian Regim. Al delà del factual, l'òbra d'art esclaira lo biais que l'artista a de sentir un eveniment o un periòde (per exemple la scèna del tablèu sus la Sant-Bartolomieu es pas factualment exacta mas nos fa comprene, benlèu mièlhs que tot autre document, la maniera qu'agèron de sentir aquel eveniment). Aduèi sembla clar per totes que la Primièra Guèrra mondiala s'estudia en encluent l'art monumental constituit pels monuments als mòrts.

Cal que l'istorian abòrde tanben l'analisi plastica pròpria als espacialistas de l'istòria de l'art : per exemple, estudiar un tablèu de la mòrt de Marat pintrat per David se pòt pas faire sens analizar la composicion del tablèu que transforma lo revolucionari en pietat jacobina.

L'òbra d'art permet l'empatia, permet als umans d'aduei de comprene lors predecessors.

-Istòria de las arts e geografia

Soscar cossí los paisatges geografics son d'elements de creacion pels artistas d'ier e d'uèi es un objècte d'estudi geografic. Aital los paisatges immortalizats pels pintors son d'elements d'atractivitat toristica que cal téner compte dins los atots d'una zòna toristica. Dins una perspectiva de geografia culturala, l'òbra d'art permet de comprene de rapòrts a l'espaci, pòt tanben influenciar lo nòstre agach (per exemple, lo film *Le Fabuleux Destin d'Amélie Poulain* se servís del barri de Montmartre tot en lo recreant, çò que menèt de torres operators a prepausar de vesitas « sus las pesadas de ... »)

Los ingeniers e los arquitectes fabrican « d'òbras d'art ». Participan als grands trabalhs d'acapçament del territòri. L'intervencion de l'arquitecte Norman Foster pel Viaducte de Milhau transformèt un projècte de desenclavament del Massís Central en atot toristic màger per la region. D'autres exemples mòstran cossí l'istòria de las arts tròba sa plaça dins l'ensenhament de la geografia e servís d'elements de compreson : lo trabalh de l'arquitecte Santiago Calatrava Valls per la gara ferroviària de l'aeropòrt de *Lyon Saint-Exupéry* ilustra perfiechament l'importància de las interconnexions entre transpòrt aerian e ferroviari ; la copòla del CNIT (Centre de las novèlas industrias e tecnologies) realizadas en 1958 a l'ora ont se decidiguèt l'acapçament de *La Défense* coma centre terciari es d'ara endavant classada monument istoric.

-Istòria de las arts e instruccion cívica

Oblidarem pas que la simbolica republicana es una sorga d'inspiracion pels artistas e qu'es ela meteís objècte d'una istòria culturala : los busts de Marianna, los monuments publics, las pinturas o esculturas allegoricas a la lausenja de las valors de la Republica, los sagèls, los lògos

administratius, las peças de monedas son d'objèctes de creacion a dimension artistica.

4-Los enjòcs pedagogics de l'ensenhament de l'istòria de las arts e lo de las arts visualas

L'objectiu comun de l'ensenhament de l'istòria de las arts e lo de las arts visualas es de despertar la sensibilitat dels enfants, de lor permetre de s'apropriar una primièra cultura e d'accedir a de « monuments » de la memòria collectiva qu'atraversèron los sègles.

La practica regulara d'activitats visualas desvolòpa en cò de l'enfant una mai granda agudesas dins l'observacion e l'analisi de las òbras d'art. Aquela practica permet de comprene del dedins l'estructura de las òbras del passat e de se familiarizar amb elas.

Recipròcament, la mesa en contacte recurrenta e aboriva amb las òbras d'art enriquesís l'imaginacion de l'enfant, e son repertòri de formas, de colors e de tecnicas.

Es doncas important de bastir de procediments pedagogics qu'associan l'istòria de las arts e las arts visualas d'un biais coèrent.

-L'observacion, l'analisi de las òbras d'art

L'observacion precisa de las òbras d'art mira a desvolopar un vocabulari apropiat que los qualifica, los identifica, los distiguís...

Davans una òbra d'art, cal que l'enfant

capite a exprimir la sèuna sensibilitat e lo registre que l'òbra desenclava en el.

-La practicade las artsvisualas

Coma o dison los programas de 2008, l'ensenhament de las arts visualas «favorizan l'expression e la creacion. Conduisson a l'aquisicion de sabers e de tecnicas especificas e menan pouca cha pauc l'enfant a enrodar la nocion d'òbra d'art e a destriar la valor d'usatge de la valor estetica dels objèctes estudiats. Practicas regularas e diversificadas e referéncias a las òbras ajudan aital a l'ensenhament de l'istòria de las arts. »

La practica regulara de las arts visualas es essenciala pel desenvolopament de l'imaginacion e de las capacitats graficas de l'enfant. Permet tanben d'afortir la fisança que pòt aver dins sas capacitats d'expression e la valoracion de sos esfòrces.

Las produccions dels enfants pòràn tanben èsser mesas en relacion amb de practicas professionalas, e dobrir als mestièrs en ligam amb las arts e la cultura.

II- PROPOSICION DE PROGRAMACION EN TRANSVERSALITAT PEL CICLE 3

Vaquí la programacion d'un trabalh en transversalitat prepausat pel Felip Joulié que conten :

- l'istòria (totes los periòdes) e istòria locala occitana
- l'istòria de las arts
- las arts visualas.

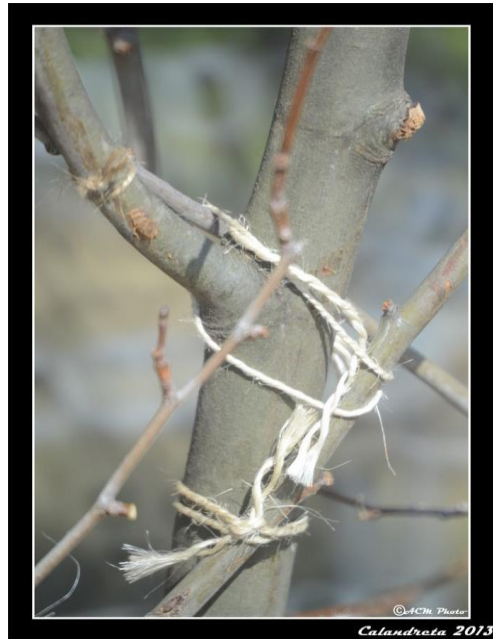
[Cliquer ci-dessous pour voir la
PRESENTATION](#)

III- EXEMPLES DE SITUACION D'APRENDISSATGE Arts visualas / Istòria de las arts

La diversitat de las expressions artisticas (arquitectura, cinèma, dessenh, pintrura e composicions plasticas, fotografia, esculpura, veirièra) pòdon doncas èsser religadas a las òbras dels periòdes grands de l'istòria : la Preistòria, l'Antiquitat classica, l'Edad Mejana, los Temps modèrnes, lo sègle XIX, lo sègle XX e lo sègle XXI.

Per d'unes periòdes, ensagi de prepausar al mens una tecnica, de dralhas, pistas de trabalh, otisses... Tot aquò per que los regents gausen s'escampar dins las arts !

IV- CAP A UN ART EFEMÈR

Marc Walter es un artista que trabalhèt longtemps en *médias mixtes* e qu'orienta dempuèi 2004 sas intervencions en art environamental. Utiliza los paisatges e los elements de nòstra Tèrra coma une paleta per crear d'òbras que meton a descobèrt las emocions dels sítis ont trabalha. Aquí, sus l'iscla Fornes jol pont vièlh a Carcassona, utiliza de brancas de platana recicladas. Pòdon provocar un cambiament físic o sensual, mas totjorn dins lo respècte de las valors de discrecion e d'equilibri.

[Cliquer ci-dessous pour voir la **PRESENTATION 2**](#)

CONCLUSION

Las arts visualas que son de costuma a mira culturala e artistica, son tanben un bon espleit pedagogic.

A mai d'èsser una ajuda preciosa per l'estudi de l'istòria e la geografia, permeton la descobèrta de las matematicas, los dessenh geometric, los volums, lo sistèma planetari...

E saupre observar una òbra endralha un equilibri en cò dels mainatges. Son alara receptius, imaginatius, creatius e tot aquò dins un ambient propici al trabalh !